

2. aastakäik.

Cartus, 10. juulil 1918.

Nr. 6—7.

Tulewiku mõtted.

Kartliku põnewusega waatab iga järelmõtteleja inimene tulewiku uduisse ja küsib eneselt: „Mis toob meile lähem tulewik?“ Kuid ka kõige targema inimese lihaliik film on pime selleks, et meile tulewiku saladusi awada. Ainult sellel kõige targemal ja wägewamal Jumalal on wõimalus tulewiku tumedat pimedust walguštada, mis inimese filmade eest tulewiku kinni katab.

Küsimine, kas ta seda teeb? On ta ialdes endistele rahwapõlwele nende tulewiku udu selgitanud, tulewiku kätte kõrwaldanud? Nii sugused küsimised on tähtsad igale inimesele.

Nii mitmelgi elujuhtumisel oleks meie oma elu teistwiisi sisse seadnud, kui meil oleks tulewiku sündmused teada olnud.

Kui wäga tähtjas on sellepärast teada, kas Jumal tulewiku sündmusi awaldada wõib, kas ta seda teeb, mis läbi ta seda teeb ja kellele awaldab ta tulewikku.

1. Kas ta tulewikku awaldada wõib?

Jumal kutsus oma wastaseid wälja tema ettekuulutusi tähele panema:

„Dooge ette oma riuasi, ütleb Jehowa; laste ligi tulla oma wägewamad jumalad, ütleb Jakobi kuningas. Lastu nemad neid ligi tulla ja kuulutagu nemad meile seda, mis peab sündima... et meie wõiksime tähele panna ja tunda, mis nende järele tuleb, ehk kuulutage meile tulewaid asju.

Kuulutage, mis pärast peab tulema, et meie tunneksime, et teie jumalad olete...“ (Ser. 41, 21—23).

Selgeiswas sõnades leiame Jumala ülestutse ebajumalatele, keda minewiku rahwapõlwed austasid, ja näitab sellega ebajumalate wõimetust; niisama aga ka enese, kui ainsa tõsise Jumala tundemärgi ja wägewust, mis ennast tulewiku ja kõikteadmises awaldab.

Nõnda siis on tõsisel Jumalal tulewiku teadmise ja awaldamise wõimalus.

2. Kas ta tulewikku inimestele awaldab?

Et selle pääle kindlat wastust leida, peame tähele panema, kas ta seda enne teinud on. Prohwet Almoose suu läbi ütleb Jumal: „Sest Issand Jehowa ei tee midagi, kui tema mitte ei ilmuta oma salajat nõu oma sulastele prohwettitele.“ (Almos 3, 7). Olgu siin Jumala paljude tulewiku plaanide seast, mis ta ettekuulutanud ja täitnud on, ainult mõni sündmus nimetud: Israeli jumalalartmata elu pärast saatis Jumal neid 70 aastaks Pabeli wangi, mis tema Jeremia suu läbi rahwale ettekuulutas (Ser. 25, 1—11).

Selle ettekuulutuse täideminetu, jah isegi punktipäälse etteüteldud wangipõlwe ajapikkuse näeme meie muutmataalt täideläinud olewat, nagu see Ser. 29, 10 ja 2. Uija 36, 17—21 üleskirjutatud on. Kristuse kohta ütleb Wilipus Natanaelile; „Kellest Moses on kirjutanud käsuraamatusse, ja prohwetid, keda oleme meie leidnud, Jesuse, Jofepi poja Natfareetist.“ (Joa. 1, 46).

Mitmesuguste Jumalikkude ettekuulutuste täi- demineku oma Poja Kristuse kohta leiame Kris- tuse enese suust kinnituse:

„Oh teie rumalad ja südamest pitaldased seda kõigil uskuma, mis prohvetid on rääkinud. Eks Kristus seda pidand kannatama, ja oma au sisse minema.“ (Luk. 24. 25—26).

Mis Kristus pidi kannatama? Seda mis Jumal prohvetide läbi oli tema kohta ettekuu- lutanud. Sellest näeme selgeste, et Jumal tule- wiku sündmuste teadmist mitte atmalt enesel ei pea, waid seda inimestele on awaldanud. Jär- jelikult võime meie ka seda kindlasti uskuda, et ta kõike seda mis meile kasuks ja tarwis on, ette teatab, olgu see hädaohu eest hoiatuseks ehk mõneks muuks otstarbeks.

3. Kelle läbi ta seda awaldab?

Paulus ütleb Jumalikkudest awalduse wiisi- dest järgmist; „Kui Jumal ennemiste mitu korda ja mitmel kombel wanematele prohveti wiisil on rääkinud, siis on tema neilsiinatil wiimil päiwil meile rääkinud Poja läbi.“ Ebr. 1, 1.

Jumal on kõigil omad ettevõtted selle maakera pääl minewikus prohvetitele awaldanud, mis prohvetid jälle oma korda Jumala käsu pääle püha kirja ülesse on pannud, tulewa põlwe rah- waste kasuks. Sellepärast ütleb Jumal „püha- kirja“ wõi piibli kohta, inimestele hääd nõu an- des, järgmiselt: „Otsige Jehowa raamatu feest ja lugege... nemad ei leia üht ega teist puudu- wad; sest minu suu on käskinud, ja selle waim saadab neid kokku.“ Jes. 34, 16. Siin leiame, et piibel Jumala ütelse järele tema nõu ja plaanide awalduskohd on, mis tema oma „su- lastele prohvetitele“ on awaldanud ja kirja üles panna lastnud. 2. Petr. 1, 21.

Et inimesesugu Jumala sõna uurimises hoo- letu ja tuim on, sellepärast puudub ka rahwal täielik Jumala sõnast ja tulewiku plaanidest aru- saamine, mis Jumal just inimeste jaoks on last- nud ülestkirjutada. Ei aga neid tulewikusünd- musi, mis Jumala ennepeetud nõu järele peawad tulema, rahwa teadmatusest ja usmatusest hoo- limata, onetigi neile teada anda, pruukis Ju- mal minewikus oma ülsikuid usatawaid sulaseid — prohwetisi, kellele Jumal üleüldise rahwasoo kasuks oma sõnas ettekuulutud prohwetlikkudest jaadustest arusaamiseks tarkuse kinkis, nagu seda pr. Danieli juures leiame, kus Jumal temale prohwet Jeremiaft ettekuulutatud Israeli rahwa wangipõlwe aja kestuse Pabelis mõista andis, nimelt et see wangipõlwe aeg pidi 70 aastat kestma. Tan. 9, 2. Wõimalus, prohwet Je- remia ettekuulutusi lugeda, ei olnud mitte üksi Danielil, waid kõigil Israeli rahwal; aga maa- ilmlikud huwid ja kaldumused kütkestasid Isra- eli nii wainustawalt, et neile wangipõlwe elu- raskustest hoolimata, waimliste, jumalikkude ja-

laduste ja plaanide jaoks, nii nende kui rahwa kohta isiklikult, kui ka üleüldse, igasugune huwi- tus, sellepärast aga ka mõistmine puudus.

Hoolimata kõigist inimeste tähelepanemata olekust tema sõna saladuste uurimise kohta, awaldas Jumal igale rahwapõlwele, nende ajal elawa prohveti läbi, saatuse, mis seda rahwast ootas, niisama ka Jumala tõdepetuse, kui rah- was Jumala seadmiste asemel inimliseid seadmi- sed oma usu aluseks wõttsid, nõnda et püha kirja tundmatus ei wõinud rahwale wabanduseks jäeda, ega neile tulewase hädaohu korral Jumala wastu süüdistuse põhjuseks olla, et Jumal seda neile ei olnud õigel ajal teatanud.

Sellepärast ütles Jumal prohwetile: „..... räägi nende wastu ja ütle neile: Nõnda ütleb Issand Jehowa, kuulgu nemad ehk kuulmata.“ Ja kui see tuleb, waata, see tuleb, siis peawad nemad tundma, et prohwet nende seas on ol- nud.“ Esek. 3, 11; 33, 33. „Uga kuulgu ne- mad, ehk kuulmata,..... siiski peawad nemad teadma, et prohwet nende seas on olnud.“ Esek. 2, 5.

(Särgneb.)

Prohwetlikud ajaarwud.

(Särg).

Mis tähendawad need ajaarwud.

Need 1260-aastat algasid 538 a. ja lõppesid 1798 a. 1290 aga wiinwad meid 30 aastat tagasi ja näitawad meile seda tõsist kiriku langemise wõi ilmlikuks saamise aastat, 508 aastat, kus paawst- lik wõim omale ilmliku walitsuse poolt tuge sai, mis temale poliitliku wõimu arenemise kindlustas. Need mõlemad ajajärgud lõpewad 1798 aastal.

Kõige pikem ajajärg on 1335 aastat, mis Tan. 8, 14 ülesantud 2300 õhtuhommikutega 1844 aastal lõpewad. See ajajärg ulatab 46 aastat „lõpuaja“ sisse (Tan. 8, 17), misläbi jäl- legi 1798 a. kui lõpuaeg tähendud saab.

Mis tähendab aga aasta 1844?

See on läbikatsumise kohtu algus taewas, ehk püha paiga puhastamine. Tan. 8, 14; 7, 10.

Sellel ajal oli üks muudatus meie taewase- templi Ülemapreestri teenistuses. Ebr. 9, 23, 24; Ilm. 11, 19; 3, 7, 8; Tan. 7, 13. See läbi- katsumise kohus elawate ja surmude üle on Kris- tuse teise tuleku eel, ja lõpeb armuaja lõpuga. Ilm. 22, 11, 12; 15, 8. Sellel ajal, kui nüüd taewane kohus omas tegewuses on, lasseb Jumal selle kohtu algusest pääle seda siin maa pääl kõi- gile rahwastele, suguharudele ja keeltele kuulutada. Ilm. 14, 6, 7.

Selle imelise prohveti-kuulutuse walgusel ja mõjul on üks rahwas sündinud, täis elawat Adwentlootust- ja waimu.

Selle rahwa- ja liikumise algus oli aastal 1844. See liikumine, mille algus õige wäikene oli, on praegu üleilmne ja nende hüüdsõnaks on:

„Alleilmne wiimseaja kuulutus, sellepõlwe rahwale.“ Ilm. 14. 6. Nende lipu pääl seisab: „Sumala käsufõnad ja Jesuse usk!“

Mis teame meie nüüd weel rohkem punktipäälsemalt Sumala wiimseaja tööst?

Daniel juhatab meid omais nägemistes kuni lõpuajani, ei anna meile aga ühtegi punktipäälsemat teadet wiimseaja rahwapõlwe kohta. Nüüd pöörame endid Joannese Ilmutamise raamatu poole. 7 pitseri 7 koguduse ja 7 pasuna kirjeldus annawad meile juba selged peatuspunktid.

Need kujutused põimivad kõik uueseaduse aja läbi ja lõpewad kõik Kristuse teise tulekuga. Mitmesugustest waatepunktidest näeme meie kõik ajajärgud Kristuse koguduse ja tema wastase elus ja töös, niisama ka Kristuse koguduse läbielu ajalooa wõrreldes. Kui meie täna sellesse ühte pikku heita tahame, siis ainult selle küsimuse waatepunktist: Mis sugusel ajal siis meie elame?

Esimised 6 pitserit Ilm. 6 lõpewad märkidega päikese, kuu ja tähtede küljes 18-ne aastasaja pöörde punktil. Järgnew 7 päätükk paistab 6-da ja 7-da pitseri wahale lükatud olewat. Sumala pitseerimise töö ühendab ennast punktipäälsele selle wiimse hoiatuskuulutusega Ilm. 14, 6—12; sääl on selgesti see lõputöö ülestähendatud, mis Sumala rahwa juures püha Waimu töö läbi peab saama korda saadetud. See on praeguse aja töö, meie elame sellel ajal. Sedasama õpetab meile ka 7 pasuna tähelepanek. Ruues pasun lõpeb 391 aasta ja 15 päewa lõpul Ilm. 9, 15—21, wõi 11. augustil 1840.

Alleilmse kuulutuse kandja ingli töö on jälle jenna wahale wõetud, millest meile Ilm. 10 räägib. Selle järele tuleb 7-mes ingel, kes pasunat puhub, see on Kristuse tulemine. See ingel, kelle käes lahti tehtud raamat oli (Ilm. 10, 2 nimelt Danieli raamat) kinnitab wandega „et ei pea tepe aega olema“ (salm 6).

See on jällegi praeguse aja töö, meie elame sellel ajal. Nõnda siis elame meie esiteks ühel määratud lõpuajal, siis Laoditea koguduse ajajärgus, pitseerimise aja sees 6-da ja 7-da pitseri wahel, edasi 7-da ingli hääle päiwil, millal „Sumala salaasi tõeks peab saama“ Ilm. 10, 7.

Nõnda on siis täide läinud: 1. 3½ aega ehk 1260 aastat, 2. 1290 aastat, 3. 1335 aastat, 4. 2300 aastat. Sellega lõpeb igasugune punktipäälne ajarehkendus, meie oleme oma teadmise lõpul, üks meile määrata aga Sumalast määratud woteaeg on pääle alanud, üks pühalik-tõijse iseloomuga aeg, nii tähtjas, millesarnast iialgi weel ei ole olnud. Üle 70 aasta elame meie juba taewase läbitatsumise kohtu ajal. Kes teab, kui peagi see lõpetud on, armas lugeja?

Kas on meil edasi peatuse punktisid, mis meile selles õndsas lootuses kindlustust annaks, et Kristuse tulek selle rahwapõlwe ajal olema saab? Kas peatsime üleüldse seda küsimust üleswõtma? „Uga teie wennad, ei ole mitte pime-

duses, et see päew teid peats kui waras kinni saama.“ 1. Tess. 5, 4.

Kristus ütleb Matt. 24, 34: „Tõeste, tõeste, mina ütlen teile: See sinatse põlwe rahwas ei lõpe mitte ära, kunni see kõik saab sündinud.“ Meie peame küsima, mis suguse põlwe rahwas? Kas Jüingrid? Nemad ei elanud selle ajani. Kas mõtles Kristus Juutisid? Meil ei ole selle uskumiseks mingisugust alust ega põhjust. Meie usume enestel selle õiguse olewat uskuda, jah kindlaste uskuda, et Kristus sellest rahwapõlwest rääkis, kes nende ette kuulutatud märkide täide mineku päältnägijaid on olnud. Niisugune waatepunkt on loogikaline ja annab Sumala õigusest tunnistust. Selle põlwe rahwas, kes ristija Joannese kuulutust kuulis, nägi ka isiklikult Onnistegijat ja tema imetegusid.

Weeuputuse aegne rahwapõlw kuulis 120 aastat Noa kuulutust, elas selle kuulutuse täide minekul, ja pidi seda kuulutuse sifu tegelikult maitsema, mis nemad 120 aastat küll kuulnud, aga ometi mitte ei olnud uskunud. See oli tunnistus Sumaliku kuulutuse esimatusest. Nii saab see ka lõpuajal olema. Juba üle 70 aasta kõlab Sumala wiimne hoiatuse kuulutus ilmas. Ilm. 14, 6—7.

Ta läheb suure kiirusega igal pool edasi ja iga päewaga kõlab see hääl itka tõisjemalt üleilma ja hoiatab kõiki tulewate sündmuste eest. Armas lugeja, kas oled ka sina seda Sumala armu kutset kuulnud?

Kas oled sa mõistlik? Pane tähele taewaliku hüüet ja hoiatust; uuri läbi Danieli ja Ilmutamise raamat, tunne säält seest meie praegust aega, et ja selle saatuse eest, mis kõike maailma ootab, wõiksid weel õigel ajal ära põgeneda.

Paul Stöckert.

Õiguse and.

„Mis ütleme meie nüüd? Seda et paganad, kes ep ole õigust nõudnud, on õiguse kätte saanud, aga õiguse mis usust tuleb. Uga Israeli rahwas, kes õiguse kasku nõudis, ep ole mitte õiguse kasku juure saanud. Mikspärast? Sellepärast, et nemad õigust ep ole mitte nõudnud usust....!“ Rom. 9, 30, 32.

Maailm on tänapäew kõlbliselt pankrott. Mitmed seltsi kuritööd, mis warematal aegadel seaduse järele keelatud olid, on nüüd lubatud. Kuritööd, mis mitteharilikud ja silmapaiwad on, jäetakse karistamata, ja isegi kohtutes ei määrata süü kohtast karistust.

Seltskonnas mis taltsutamata edasi elab, ühes kodus, kus noorejoo kaswatus holetutesse

jäetud, võtab kurjus ruttu võimust. Mõnes ringkonnas on patt isegi kuulsaks ja rahvale lugupeetavaks saanud, mille pääle kui häätege- wuse pääle waadatakse. See näitab, kui tuimen- datud sellepõlwe rahwa südametunnistus on. Olga weel palju kurwem asi on praeguse aja jumalakartmata seisukord, mis ennast usulijest küljest madalal seisukohal, ja hoopis usmata olekus, kogudustes awaldab. Usjata otšime meie inimesi, kellel kõige kurja wastu põlgatus oleks, nagu see wiiekümne aasta eesi harilik oli. Sel- les, et ennast maailma waimust kaasa kistuda lastakse, on paljud oma südametunnistuse maha- surunud, mis neile püha Waimu mõju läbi pattu meele tuletas. Praeguse aja rahwa seas on hädalt tarwiline üks Jumalik ülestutse mee- leparandusele. Nii kui Noa omal ajal oli „digusekullutaja“ „nõnda peab ka praeguse aja Jumala kogudus ühte digusekullutust kuulutama. Jumala töö saab selle põlwe rahwa ajal lühen- datud; sest tema lõpetab selle töö ja lühendab seda diguses, „sest Issand teeb ühe lühendud töö maa pääl;“ Rom. 9, 28. (Elberf. ümberp.) „Sion peab tohtu (diguse) läbi äralunastud saama ja tema wangid diguse läbi;“ Jes. 1, 27. „Teile aga kes teie minu nime kardate, peab di- guse päike tõusma, ja paranemine tema tiibade all;“ Mat. 3, 20. Juba aastate eest ütles proh- weti kuulutamise waim: „Läbikatsumise aeg on käes, sest kolmanda ingli walju hüüd on juba pääle alganud, Jesuse Kristuse diguse ilmuta- miseks. See on see kolmanda ingli walguise al- guis, mille au maailma täitma peab;“ Review u. Herald, Nov. 22. 1892. „See sõnum Jesuse Kristuse digusest, peab ühest mailma otšast teise kõlama. See on see Jumala au, mis kolmanda ingli töö peab lõppule wiima.“ General Con- ferenz Bulletin 1893 page 16.

Püha Waim saab hilise wihma ajal „diguse õpetaja“ olema Joel 2, 23. See kuulutus on Jumalast selleks määratud, et Jumala rahwast ülesäratada, et nad oma wigasid ja kõrwale kaldumisi äratunneksid, elawalt meelt parandak- sid, et Kristuse ligioleku üle rõõm tunda ja ennast ettevalmistada, walju häälega seda kol- manda ingli sõnumit kuulutama. Kui see kuu- lutus südameid puudutas, mõjus tema wäga üheks sureks alanduseks Jumala ees. Jumala inglid saadeti igale poole laiali, et usumata südameid selle tõde jaoks ettevalmistada. Jumala töö läks täiel jõul edasi, ja Jumala rahwas tundis oma ülesande ja seisukoha ära. Tunnist. kog. Bd. 1. S. 168. engl. Ausg.

Jumala digus oli apostlite õpetuse põhjus- alus. Jumala digus oli ka usupuhastuse tõuke- jõud. Meie peame seda tõde hoolsa uurimise alla wõtma. Seitsemenda päewa adventistid on usupuhastajad, nende usupuhastamise töös, selles, et jälle igawest ewangeliumi tema puhuses ja täiuses maailmale kuulutada. Selle igawese

ewangeliumi siisu on digus usu läbi. „Sest Jumala digust ilmutatakse sellesama sees usust usku..... Rom. 1, 17. Seda ei pea meie mitte kui ühte pähe õpitud asja mõistma, waid kui ühte elawat tõdeasja.

Üks suurtest protestandiusu kuulutajatest, kes pääle usupuhastuse ajajärku elas, oli jumalakart- mata ja kuri, nii et temaga keegi kooselada ei wõinud. Tema lasi seitse korda ennast abi- elus lahutada. Selle pääle waatamata kirju- tas tema ühe raamatu diguse üle, mis usust tuleb, mis paljud usupetajad selle aine üle kõige õpetlikumaks ja paremaks kirjatööks peawad.

Ühest õpetusest arusaamine ilma läbielamijeta, toob ainult wähe kasu. Kolme ingli kuulutuse pääpõhjus on digus usu läbi; aga see, kes seda õpetust oma eluga ei kinnita, ei tunne seda kuu- lutust mitte. Seitsemenda päewa adventistidel on ülesandeks awalikkusid hingesid ärarikkuwast elstistustest päästa, ja nende jalad õige õnnistuse tee pääle juhutada. See langemine, mis juba wara koguduses maad wõttis, oli Jumala diguse tee päält kõrwale kaldumine, millest usu läbi Jesuse Kristuse siise osajaame, kui ainsa wähe- mehe läbi inimeste ja Jumala wahel. Sõegi apostlite ajal, ütles Paulus, oliwad „mõned wale wennad salaja siise tunginud, meie waba- dust kuulama, mis meil on Jesuse Kristuse sees;“ Gal. 2, 4. Need õpetasid, et õnnistust, usu ase- mel tegude läbi lätte püüdma peab. Klement, kellest arwatakse, et tema üks apostli Pauluse õpilane olla olnud ja üks esimestest kirjutajatest pääle apostlite, õpetas, et mõlemad, usk ja teod meie õnnistuse wõimaluse annawad.

Sermas'i poolt wälja antud raamatus leiame meie esit selle mõtte awaldatud, et need teod, mis otsekohe meie kojusetäitmisesse ei kuulu, sel- leks wõiwad tehtud saada, et sellega iseäralist palka wõi tasu Jumala käest omale kindlustada. Kirikuisjad Tertulijanuse ja Kiprian õpetasid, et isikliku teenistuse läbi wõimalik on Jumala armu osaliseks saada. Usu pääle ei waadatud mitte kui ühe elawa, isiklise lootuse pääle, isiklise õnnistegija siise, waid kui ajalooliku Kristuse tõekstunnistuse pääle, paremal juhtumisel oli usk kui lootus, et Jumal hääd teod tasuma saab. Restajal oli Jumala diguse, kui ühe anni õpetus, peaaegu kadunud. Thomas Meninas ja tema järelkäijad kaotasid usu lihifuse eneste kasu- püüdmise eksituskoopasse.

Rooma-katoliku kirik oli ennast usupuhastuse ajal nõnda kaugele tõest lahutanud, et tema Ju- mala sulaste pääle kaebas, et nemad: „ilma preestritest ja sakramentidest äraolenemata ühe wahendi on leidnud, mis Jumala kogudusele tundmata oliwad ja ka nüüd weel Hommikumaa kirikust, niisama ka Rooma-katoliku kirikust üle terve maailma ärabeidetud saab, mille läbi Luteruse poolehoidjad seletada julgewad, et iga üks isiklikult andeksandmist ja digust Jumala ees

kätte võivad saada, ilma preestrideta ja sakramentideta. Nemad on ühe uue usureegli ülesseadnud, mis ei leia üheski usutunnistuses, ei paavstlikus, ega kirikulogu otstuses, ma mõtlen seda uut usuõpetust õigusest, „mis ainult usu läbi tuleb;“ *Catholic Belief* page 366.

Alastajad läbi olivad Euroopa rahvad paavstlikust pimedusest ümbritsetud. Nemad ei tunnud Jesust kui eluteed mitte, sest et neid õpetud oli preestrite kui wahemeeeste pääle vaatama. Luteruse noorepõlve läbielamised ei tee seda üffi mitte selgeks, waid näitawad ka, mis õigus usu läbi on. Temal oli põlew soov õnnistust kätte saada, mis tema kloostris otfis, sääl ennast kõige karškema elule pühendades. Igapäewase meeleparandamise ja palju paastumise läbi püüdis ta oma liha ristilüüa.

Ennast ühte urkasse, kui wangimajasse kinnipannes, wõitles tema oma kurja südame mõtete ja kaldumuste vastu. Aga Luterus ei leidnud seda rahu mitte, mis tema otfis. Tema tahtis oma õnnistuse üle kindel olla. See oli tema südame kõige suurem soov. Ilma selle kindla teadmisseta ei wõinud tema mitte rahule jääda. Mungad ja usuteadlased julgustasid teda häid tegusi tegema, et selle läbi oma pattude eest lepitust muretseda. Aga misugused teod wõiwad niisugusest südamest tulla, kui minu süda on? Kuidas wõin mina niisuguste tegudega püha Rohtumõistja ees seissta, millede algus ja põhi juba rojane on?

Mida rohkem ma oma südametunnistust püüdsin rahustada paastumise, walwamise ja palwete läbi, seda vähem tundsin ma rahu ja rõõmu! Sellel ajal teatati, et wanem aseõpetaja Dr. Staupits, ühe wõderuskäigu süia tegema saab.

Tema nõu oli noore mungaga kõneleda. „See on asjata“ ütles Luterus nõuta olekus „et mina uusi tdotusi oma Jumalaga teen, patt on minu jaoks liiga tugew.“

„Oh minu sõber,“ wastas aseõpetaja, „mina olen juba rohkem kui tuhat korda Jumalale tõotanud, ühte püha elu elada, millalgi ei ole ma aga oma tdotust pidada wõinud. Nüüd ei tdoita ma enam mitte, sest ma tean kindlaste, et ma seda pidada ei jõua. Kui Jumal Kristuse pärast mitte ei halasta, ei saa, ei wõi mina kõige oma häättegudega ja tdotustega tema ette seissta jääda. Ma pean hukka minema.“ Need sõnad julgustasid Lutherust. Tema waatas ülesse Jumala poole ja wõttis Kristust uskus kui Lunastajat vastu. Tema ei lootnud mitte inimestelt, waid Jumalalt pattude andeksandmist saada „Kes uskus õige peab elama“ see kirjakoht oli nüüd temale kõige armsam, ja õigus usu läbi, see suur usuõpetus oli see, mis tema ja ka teiste usupuhastajate tööle õige sihi andis. Mis on õigus usu läbi? Usupuhastajate wastus oli selle küsimuse pääle: „et Jumal meeltparanda-

jale, uskujale patusele Kristuse õiguse omaks arwab, temale tema patud andeks annab, nuhtluse ära jättab ja waatab tema pääle Kristuse läbi, kui ei oleks ta iialgi pattu teinud.“ See on üks õige wastus. Kui patune Kristuse juure tuleb, kõik oma pattud Kristusele ülestantistab ja maha jätab, on kõik minewiku patud temale andeks antud, ja Jumala õigus saab tema omaks arwatud. Tema seisab Jumala ees nii waba, kui üks ingel au sees. Kristuse eluga kaetud, ei waata Jumal mitte tema kui üleastuja pääle tema ekfirmistes, waid Jumal waatab Õnnistegija pühadust. Tema saab nii õigeks tehtud kui Kristus ise, õigust mis usu läbi tuleb, ei peaks mitte kardetama, ega tema pääle, kui ühe raske punkti pääle ususeaduses waatama. See ei ole midagi muud, kui üks magus pattude andeksandmise lootus Jumala armu läbi. Et õigeks saamine usu läbi ja pattude andeksandmine lahutamata asjad on, õpetab meile pühakiri selgeste. „Ja neid mõistetakse tema armust õigeks ilma, äralunastamise läbi, mis Kristuse Seesuse sees on, keda Jumal on enne seadnud lepitamise kaaneks usu läbi tema weres, oma õiguse ülesnäitamiseks, et tema neid pattusid, mis enne olid sündinud, ja mis Jumal sallis, ei arwanud süüks!“ Rom. 3, 24. 25. Jumal awaldab oma õigust pattude andeksandmises. (Särgneb).

Noored kangelased Jumalas.

7

Sawet.

Kui wähe tõsist lootust Jumala pääle, kui wähe tõsist alandust leiame meieaegsete noorte inimeste juurest? Kas ei tule see mitte sellest et meie päiwil nii wähe jumalakartuse ja waga-duse pääle perekondades rõhku pannakse? Kui üks laps eht inimene on tõsise jumalatundmisele õpetud, siis on temal ka kindel usaldus Jumala pääle. Sawet kirjeldab selle üle igas oma laulus: „Ka siis kui ma käin surma warju orus, ei karda ma kurja, sest et sina minuga oled; sinu lepp ja su sau needsamad trööstiwad mind.“ Laul 23, 4.

Teises kohas kirjutab ta: „Sehowa on mu walgus ja mu abi, keda pean ma kartma? Sehowa on mu elu kinnitus, kelle pärast pean ma wärisema? . . . Kui sõjawägi leeri mu vastu peaks üleslööma, ei karda siiski mitte mu süda; kui sõda mu vastu tõuseb, siis loodan mina tema peale.“ Laul 27, 1—3.

Rus tõsine jumalakartus walitseb, sääl kaob hirm maapäälsete asjade pärast.

Rui palju lapsi kardavad wälgu löömist, müristamist, pimedas ütsiolekut ja n. e.

Rui aga ühes niisuguses aras südames ust Jumala ja tema püha inglite ligiolekust walitseb, peab igasugune hirmutunne kaduma. Oh et kõik lapsed kindlaste usufsid et Jumal oma Waimu läbi iga ühe juures on kes teda omale kaitstjaks palub!

Dawet oli sõnakuulelik teener. Tema wõttis häämeelega teiste nõu wastu, ka siis, kui ta wõib olla teadis, et tema oma tegumiiis, ühte tööd korda saata kõige kohasem ja parem oli. Lühikene aeg enne kui Dawet Koljatiga wõitlusesse läks, patkus Saul Dawetile oma raskeid raudriided, et nendega kaitstud olles, waenlastele wastu minna. Dawet ei lükanud mitte kuninga nõu kõrgemeelseit tagasi. Ta ei ütelnud mitte: Ah, mina wõin ka ilma sinu abita walmis saada. Mull ei sinu raudriiet tarwis. Niisugustes asjades on mull rohkem tarkust kui sinul.

Ei; häämeelega wõttis tema oma isanda nõu kuulda. Tema pani omale raske raudriide selga, niisama wõttis ta ka kilbi ja mõõga kätte. Alles siis kui ta ettepanud nõu põhjalikult läbi proowinud oli, wabastas ta ennast sellest mis temale takistuseks olid ja astus oma lihtsate sõjariistadega Koljatile wastu. Kas ei wõi meie ka siit midagi õppida? Euurem jagu meie aja noortest inimestest ei taha mitte wane-mate isikute nõu ja juhatusi wastu wõtta. Nemad mõtlewad et nende eneste tee kõige parem on; nemad ei taha mitte õppida; nemad ei lasse enesele mitte midagi welda, mis ehk kuidas nemad tegema peaks.

Niisuguste hulka ei kuulunud Dawet mitte. Tema oli walmis teistelt juhatusi wõtma; temal oli tarkus „mis ülevalt tuleb... annab järele, on sõnawõttlik...“ 1. Sak. 3, 17.

Ühes omas laulus kirjeldab tema jumalartimatatest: „Nemad ei lasse enestele midagi welda ja ei pane mitte tähele; nemad käiwad ikka pimeduses; sellepärast peawad kõik maaalused kohad kõikuma.“ Juba omal ajal nägi tema nende hädaohtlikku seisukorda, kes endid ei Jumalast aga inimestest ei taha õpetada lasta, ja et kõikide niisuguste pääle Jumala nuhtlus tuleb.

Mis wõiksime meie weel sellest noorest kangelasest Jumalas welda? Selle imeliku mehe iseloomust ja elust wõiksüd ja on terwed raamatud kirjutatud saanud.

Lõpetaks olgu weel Daweti ühe iseloomu joon nimetud, see oli tema armastus laulu ja muusika wastu. Digusega kannab ta nime: „Iisraeli armastud laulja.“

Need pilad wõtunnid saatis ta oma karja hoidmise juures lauluga ja kandle mänguga mööda. Oma kandle mängu osawuse läbi läks sellel karjapoisil lorda kuninglikku kotta pääfeda.

Paneme tähele ühe poisii tunnistust Daweti

kohta, mis ta Saulile ütles, kui Saul oma sulastele täsu andis: „Et katsuge mulle siis üks mees, kes hästi mõistab mängida ja tooge mu juure. Ja üks poisie seast kostis ja ütles: Waata, ma olen Isai, Petlema mehe poegadest üht näinud, kes mõistab mängida ja ta on wägew, wahwa ja sõjamees ja mõistlik kõige asjade pääle ja nägus mees, ja Jehowa on temaga.“ 1. Sam. 16, 17—18.

„Ja Dawet tuli Sauli juure ja seisus tema ees, ja tema armastas teda wäga ja ta sai tema sõjariistade kandjaks.“ 1. s. 21.

„Ja see sündis kui waim Jumala käest (See on kuri waim Jumala käest, wõi kuri waim, kellele Jumal lubas Saulile hirmu tegema tulla) Sauli pääl oli, siis wõttis Dawet kandle ja mängis oma käega ja Saul sai hingata ja sai paremaks, ja kuri waim lahkus ta päält ära.“ 1. S. 23.

Dawetil oli aga midagi rohkem kui ainult mängu osawus. Temal oli Jumalas waimustud süda ja tema mängis Jumala auks. Mis-sugune imeline mõju on laulul ja mängul kui seda Jumala auks tehtud saab; ja kui seda selleks otstarbeks ette wõetakse, et sellega kurbi südameid rõõmustada, ja kadunud hingesiid wõita püüda.

Oh et meie noored ennast rohkem niisugusele laulule ja mängule pühendaks, et nemad mõtleks, et üks lihtne, Jumala waimust juhitud laul wägewamalt inimese waimu ja meele pääle mõjub, kui meie ajal nii üleüldiselt pruugitaw kontsert-muusika, mis ainult ajawiitekse ettekantud saab, mis ainult inimeste meeli kütkestab, südamet aga puudutamata ja külmaks jätab. Dawet lasi ennast kõiges oma elutegevuses Jumalast juhutada. Ilma wigata ei olnud ta tema mitte; tema raskeid pattusiid ei ole Jumal meie eest mitte salajas pidanud; aga meie loeme ka tema sügawast, tõsisest, südamlikust kahjatsusest, ja just see oli, mis teda Jumalale meelepäraliseks tegi. Tema oli üks armastusrikas, sõnakuulelik poisii, üks tugew kartmata, aga waga noormees, üks sõbralik mees, üks õigusearmastaja walitseja. Seda hääd, mis ta oma noores põlwes külwas, lõikas tema oma hiljemates aastates mitmekord-selt. Oh et tema elu kõige meie noortele nende elu tee pääl ülesõhutatjaks oleks. Oh et Daweti wiimne soow, mis ta oma surmawoodi pääl awaldas (1. Kunin. 2, 2. 3) ka meie südames ruumi leiaks: „Mina lähen kõige maailma teed, ole siis wahwa ja ole kui mees. Ja pea seda, mis Jehowa, su Jumal on käskinud pidada, et sa käid tema teede pääl, et sa pead tema sead-misi, ta käskusi ja ta kohtuseadusi ja tunnis-tusi; nõnda kui Mosese käsudpetusesse on kir-jutatud, et sa wõid targaste teha kõik, mis sa wõtab teha ja kõik kuhu poole sa pöörad.“

Gehekiilig
im Prand